

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор комунального закладу

«Харківський ліцей № 64

Харківської міської ради»

_____ М.В.ГЛУШАК

«30» серпня 2023

Освітня програма

для 10-11 класів комунального закладу

«Харківський ліцей № 64 Харківської міської ради»

ПОГОДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

комунального закладу

«Харківський ліцей № 64 Харківської
міської ради»

протокол від 30.08.2023 № 1

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Призначення школи та засоби його реалізації

Освітня програма на 2023/2024 н.р., що реалізується в закладі, спрямована на формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Комунальний заклад «Харківський ліцей № 64 Харківської міської ради» - це сучасний заклад освіти, який забезпечує навчальні та пізнавальні інтереси дитини, плекає творчу особистість, створює умови для повноцінного інтелектуального, творчого, морального, фізичного розвитку дитини, виховує майбутніх свідомих громадян України, які мають бути готові до життя у демократичному суспільстві, а також до втілення у ньому. Це школа самореалізації особистості, школа життєтворчості, школа, в якій не бояться конструктивних змін, адже саме тут кожен отримує перший досвід суспільного життя, що покликаний формувати активну громадянську позицію. Повага до людської гідності, рівність і партнерство - це насамперед цінності, якими ми керуємося у стосунках з іншими. Щоб демократичні засади працювали у суспільстві, школа активно розвиває практичні навички співпраці, пропагує відповідні норми поведінки, демократичний стиль життя, демократичну культуру.

Місія школи:

- *навчити учнів застосовувати в повсякденному житті знання, отримані в школі;*
- *виховувати в учнів розуміння й повагу до духовних і загальнолюдських цінностей, допомогти їм усвідомити себе Людиною;*
- *формувати в учнів бажання зайняти позицію свідомих громадян України.*

Першочергові завдання освітнього процесу Харківського ліцею № 64 на 2023/2024 н.р.:

- реалізація особистісно орієнтованого підходу до розвитку, виховання й навчання учнів через оновлення змісту освіти й упровадження нових освітніх технологій, зокрема інформаційних і телекомунікаційних, на всіх ступенях навчання;
- забезпечення необхідних умов щодо реалізації впровадження нового Державного стандарту початкової, базової і повної загальної середньої освіти;
- продовження інформатизації освітнього процесу, використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення всіх предметів навчального плану та управлінської діяльності;
- активізація роботи щодо організації освітнього процесу через чітке структурування навчального матеріалу на уроці, встановлення пріоритету уроку, як засобу соціалізації учнів та розвитку життєвих компетенцій;

- продовження роботи щодо підвищення якості впровадження в освітній процес інноваційних технологій, інтерактивних методів навчання, узагальнення власного педагогічного досвіду;
- спрямувати методичну роботу закладу освіти на успішну реалізацію елементів дистанційного та змішаного навчання школярів;
- створення необхідних передумов з метою інтегрованості української культури в європейський простір, а саме: формування у дітей та учнівської молоді відкритості, толерантного ставлення до відмінних від національних ідей, цінностей культури, мистецтв, здатності диференціювати спільне і відмінне в різних культурах, сприймати українську культуру, як невід'ємну складову загальнолюдського;
- забезпечення подальшого розвитку учнівського самоврядування, широкого залучення його до вирішення питань організації освітнього процесу, розвитку громадянської активності, організації здорового способу життя учнівської молоді;
- посилення профорієнтаційної роботи з неповнолітніми, забезпечення постійного контролю за дотриманням законодавства, спрямованого на профілактику правопорушень із залученням органів внутрішніх справ, служби у справах дітей, громадськості;
- суворе дотримання вимог Закону України «Про охорону дитинства», міських і районних програм, які направлені на поліпшення умов виховання, навчання та оздоровлення, соціального та матеріального забезпечення та захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- спрямування діяльності психологічної служби на підготовку дитини до самостійного життя, підтримку дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, посилення ролі превентивної та корекційної роботи як з учнями, так і з членами їх родин;
- використання в роботі інноваційних підходів до навчання та виховання, роботи з батьками та громадськістю;
- зміцнення матеріально-технічної бази закладу освіти при залученні організацій, громадськості, спонсорів, батьків.

Освітня програма для 7-9 класів Харківського ліцею № 64 на 2023/2024 навчальний рік розроблена на виконання наступних нормативних документів:

- Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України №405 від 20.04.2018 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (5-9 класи);

В освітній програмі школи окреслено рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти

II ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ПРОГРАМАМИ

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

✚ III ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОРІЄНТОВАНА ТРИВАЛІСТЬ І МОЖЛИВІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ, ДИСЦИПЛІН

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів в Харківському ліцеї № 64 складає **3640** годин/навчальний рік:

- для 7-х класів — 1172,5 годин/навчальний рік;
- для 8-х класів — 1207,5 годин/навчальний рік;
- для 9-х класів — 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу (Додаток 1).

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Річний навчальний план ХЛ № 64 включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової (введення спецкурсів, курсів за вибором та факультативів). Варіативна складова річного навчального плану школи враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлені відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів (української мови, іноземної мови, інформатики, трудового навчання) здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Наповнюваність класів для поділу становить не менше 28 учнів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної

загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план основної школи передбачає *реалізацію освітніх галузей* Базового навчального плану Державного стандарту *через окремі предмети*. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Типову освітню програму укладено освітніми галузями (5-9 класи):

Галузь	Предмети, через які реалізується галузь
Мови і літератури	Українська мова (5-9кл.), українська література(5-9 кл.), англійська мова (5-9 кл.), (Зарубіжна література (5-9 кл.)
Суспільствознавство	«Історія України (Вступ до історії)» (5 клас), «Всесвітня історія. Історія України» 6 клас , історія України (7-9 кл.), всесвітня історія (7-9 кл.), основи правознавства (9кл.)
Мистецтво	Музичне мистецтво (5-7 кл.), образотворче мистецтво (5-7 кл.), мистецтво (8-9 кл.)
Математика	Математика (5-6 кл.), алгебра (7-9 кл.), геометрія (7-9 кл.)
Природознавство	Природознавство (5 кл.), біологія (6-9 кл.), географія (6-9кл.), фізика (7-9 кл.), хімія (7-9 кл.)
Технології	Трудове навчання (5-9 кл.), інформатика (5-9 кл.)
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я (5-9 кл.), фізична культура (5-9 кл.)

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Зміст освітніх галузей, їх складові, державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідають завданням основної і старшої школи у їх послідовному взаємозв'язку. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами і курсами, програми яких затверджує МОН України.

Визначальним для системи загальної середньої освіти є українознавче спрямування всіх освітніх галузей.

Протягом навчання в основній школі учні здобувають базову загальну середню освіту, що разом із початковою є основою загальноосвітньої підготовки, формує в них готовність до вибору професії і реалізації шляхів подальшої освіти. Зміст освіти в основній школі для всіх учнів єдиний.

Варіативність методик організації навчання, а також наявність в учнів можливості обирати курси за вибором залежно від власних пізнавальних здібностей дають змогу застосовувати особистісно зорієнтований, компетентнісний і діяльнісний підходи.

IV. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Найменування навчальних програм навчальних дисциплін	Наявність (так/ні)	Ким затверджено	Рік затвердження
Українська мова та література			
Українська мова. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	2 0 1 7
Українська література Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	2 0 1 7
Іноземні мови (англійська)			
Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи Англійська мова	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	2 0 1 7
Математика			
Математика. Навчальна програма. Математика. 5-9 класи.	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2 0 1 7
Музичне мистецтво			
Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Музичне мистецтво» (5-8 класи).	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2 0 1 7
Образотворче мистецтво			
Програма для загальноосвітніх навчальних закладів "ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО" (5 -7 класи)	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2 0 1 7
Мистецтво			

Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ №804 від 07.06.2017 року)	2 0 1 7
Трудове навчання			
Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи (оновлена)	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ. № 804 від 07.06.2017 року)	2 0 1 7
Інформатика			
Інформатика 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2017
Фізична культура			
Фізична культура Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.2017 року)	2017
Основи здоров'я			
Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи, оновлена	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07.06.2017 року)	2017
Історія України			
Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2017
Всесвітня історія			
Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2017
Правознавство			
Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т.О. Муза О.В., Євтушенко Р.І., Сутковий В.Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л.О., Силенко В.В.)	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2017
Географія			
Географія. Оновлена навчальна програма з географії для учнів 6-9 класів.	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2017
Біологія			
Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (колектив авторів)	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2017
Хімія			

Хімія. Програма для загально-освітніх навчальних закладів. 7-9	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ	2017
класи.		№ 804 від 07 червня 2017 року)	
Фізика			
Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2 0 1 7
Зарубіжна література			
Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література.5-9 класи»	Так	Міністерство освіти і науки України (наказ № 804 від 07 червня 2017 року)	2 0 1 7

У ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Основними формами організації освітнього процесу, які використовуються в навчальному закладі, є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

З метою утримання інтересу учнів до навчальних предметів, навчальних курсів учителі нашої школи організують освітню діяльність школярів і в нестандартній формі, для якої характерна оригінальна подача матеріалу, зайнятість учнів не тільки при підготовці, але і в проведенні самих уроків, занять через різні форми колективної і групової, індивідуальної роботи, що допомагає їм учитись в атмосфері творчого пошуку.

На етапі формування компетентностей учителі школи використовують віртуальні екскурсії (умовне «відвідування» визначних місць, огляд експонатів різних музеїв, виставок за допомогою мультимедійних ресурсів, Інтернету, яке організовує учитель-«екскурсовод» або учні, виконуючи ролі екскурсоводів, репортерів, дослідників, енциклопедистів), уроки-подорожі (учні сидять за партами і одночасно подорожують за допомогою вказівок і порад учителя, відчуваючи себе мандрівниками-дослідниками, першовідкривачами, вченими науковцями, які вирішують важливу проблему, самі роблять висновки, підсумки-узагальнення), інтегровані уроки (це уроки інтегрованих зв'язків декількох предметів, вони дають можливість сформувати і яскравіше уявити навколишні взаємозв'язки і явища), уроки-кейси (з використанням необхідної сукупності матеріалу, взятого з різних предметів з метою формування цілісної картини про явище чи об'єкт, який вивчається), уроки – взаємонавчання (учитель детально з демонстраціями пояснює

матеріал, потім другий раз пояснює за допомогою опорних таблиць і конспектів, третій раз пояснює швидко, потім організовується групова робота над новим матеріалом з метою засвоєння його на уроці, в ході якої учень - консультант навчає учнів групи, приймає залік й оцінює).

На етапі розвитку компетентностей – уроки-аукціони (пропонується список запитань, які повинні бути “продані” на “аукціоні” і на які всі учні мають знати відповіді, бажаючи «покупці» відповідають на запитання, відповідь можна уточнити, розширити, поглибити, коли запитання повністю «куплене», ведучий називає другого «продавця» і так поки всі запитання не будуть з’ясовані), уроки-практикуми (учні працюють у парах або індивідуально за інструкцією або алгоритмом, що запропоновані вчителем (виміри на місцевості, робота зі схемами, ознайомлення із приладами й механізмами, проведення дослідів і спостережень тощо), навчально-практичні заняття неекспериментального характеру (на яких учні самостійно, але за цілеспрямованого керівництва й періодичного контролю вчителя, виконують певні види робіт, що передбачають набуття вмій і навичок навчально-пізнавальної діяльності, а також розширення, поглиблення й узагальнення знань і формування наукового світогляду учнів через розв’язування задач, роботу з літературою), уроки - ділові ігри (на таких уроках визначаються конкретні проблеми з теми, що вивчається. Вирішення цих проблем мають запропонувати учні – учасники гри, виконуючи свої ролі), конференції (відбувається ознайомлення з новою інформацією за рахунок спілкування з різними інформаційними джерелами, обміну думками), дебати (різновид дискусії. Дебати дають змогу продемонструвати знання, поділитися досвідом, ідеями. Використання цієї форми дискусії має на меті навчити учнів висловлювати свої погляди спокійно, у товариській атмосфері. Учасники дебатів повинні вміти подати аргументи «за» і «проти» обговорюваної ідеї, переконати опонентів у правильності своєї позиції за допомогою чіткої логіки), дослідження (це така навчальна форма, в якій домінує дослідницький метод вивчення матеріалу, що забезпечує виховання творчої особистості, розвиток творчих задатків учнів, вчить їх мислити, здобувати знання самостійно й застосовувати їх на практиці).

На етапі перевірки та оцінювання досягнення компетентностей – уроки-заліки (це форма перевірки досягнень учнів з вивченої теми чи розділу курсу навчального предмета за переліком питань, що охоплюють основний зміст розділу (закони, теорії, ідеї, алгоритми), та диференційованими завданнями практичного й теоретичного характеру), практичні та лабораторні заняття (безпосередньо пов’язані з навчальним експериментом, дослідями, виконанням домашніх експериментальних завдань, розв’язуванням задач з використанням спостережень та дослідів), уроки-змагання (квести).

На етапі корекції основних компетентностей – турніри (в 2 класах створюються групи учнів, які одержують неоднакові завдання. Консультанти готують слабших учнів, працюють з ними, ерудити роблять повідомлення на запропоновані теми, аналітики розв’язують задачі, готуються також карточки-завдання), уроки-семінари (основними елементами даного уроку є оволодіння учнями знаннями певної теми, підготовка реферативних повідомлень з конкретних питань та підготовка дискусійних запитань до аудиторії), диспути (передбачають розгляд, дослідження, дискусію учнів на уроці навколо конкретної проблемної ситуації певної теми з метою правильного її вирішення), оглядові консультації (форма навчання, у процесі якої учень отримує відповіді на конкретні запитання або пояснення складних для самостійного осмислення проблем, можуть бути індивідуальними або груповими).

Такий підхід в реалізації освітньої програми зумовлений необхідністю формування компетентностей через діяльну спрямованість навчання, яка передбачає включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Повернути учням інтерес до шкільних предметів, зробити навчання цікавим, посилити бажання учитися – головні завдання нашої школи. На нашу думку, сприяти вирішенню поставлених перед освітою завдань мають інноваційні технології навчання. Впровадження нетрадиційних педагогічних технологій суттєво змінило освітньо-розвиваючий процес, що дозволяє вирішувати багато проблем розвивального, особистісно-орієнтованого навчання, диференціації, гуманізації, формування індивідуальної освітньої перспективи учнів. Використання комп'ютерних технологій у нашій школі не тільки допомагає організувати навчальний процес з використанням ігрових методів, але й отримати більший зворотний зв'язок.

Засоби мультимедіа дозволяють забезпечити найкращу, в порівнянні з іншими технічними засобами навчання, реалізацію принципу наочності, більшою мірою сприяють зміцненню знань і на практичних заняттях - умінь. Крім того, засобів мультимедіа відводиться завдання забезпечення ефективної підтримки ігрових форм уроку, активного діалогу "учень-комп'ютер". Використання ресурсів і послуг Інтернету значно розширює можливості і вчителя і учня в усіх видах діяльності.

Проектна діяльність також є методом активізації навчально-пізнавальної активності. Цьому сприяє висока самостійність учнів у процесі підготовки проекту. Учитель, який виступає координатором, лише спрямовуючи діяльність учня, який досліджує обрану тему, збирає найповнішу інформацію про неї, систематизує, отримані дані і представляє їх, використовуючи різні технічні засоби, в тому числі, і сучасні комп'ютерні технології.

Метод інтеграції, який сприяє формуванню міжпредметних понять, визначає характер міжпредметних зв'язків за фактором часу (попередні зв'язку, перспективні, синхронні), дозволяє здійснювати міжпредметну координацію змісту навчального матеріалу з метою його оптимізації (усунення дублювання, різночитання, хронологічної неузгодженості). Даний метод дозволяє адаптувати зміст навчальних програм до можливостей конкретних учнів, створює сприятливі умови для розвитку особистості кожного учня, формування позитивної мотивації навчання, адекватності самооцінки, максимально можливої успішності навчання.

Інноваційні методи у викладанні - це нові методи спілкування з учнями, позиція ділового співробітництва з ними і долучення їх до нинішніх проблем. Інноваційні методи - це методи, що дозволяють учням самоствердитися. А самоствердження - це шлях до правильного вибору своєї професії

✚ VI ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у закладі урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН України №367 від 16 квітня 2018 року «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» та ЗМІН до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу (наказ МОН України від 13 квітня 2021р. №268, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2021 р. за № 495/36117;
- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496.

Критерії загальної середньої освіти реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом Міністерства освіти і науки від 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304.

- **Початковий рівень** - відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
- **Середній рівень** – учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
- **Достатній рівень** - учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.
- **Високий рівень** - знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень(учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до

попереднього, а також додає нові.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5-11 класів здійснюється за 12-бальною системою (шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

При виставленні **тематичної оцінки** враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо

Коригування **семестрової оцінки** проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496.

Річна оцінка коригуванню не підлягає.

Відповідно до частини 8 статті 12 Закону України «Про освіту», статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» результати навчання здобувачів освіти на рівні базової загальної середньої освіти оцінюються шляхом *державної підсумкової атестації*

VII ОЧІКУВАННІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити

		<p>правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у доквіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору</p>

		найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення

причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітня програма базової середньої освіти Харківського ліцею №64 передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом, сформована на основі Типової освітньої програми, схвалена педагогічною радою закладу освіти та затверджена директором.

На основі освітньої програми ХЛ №64 складає та затверджує річний навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей №64
Харківської міської ради»

М.В. ГЛУШАК

Додаток 1

до освітньої програми закладу
загальної середньої освіти III
ступеня комунального закладу
«Харківський ліцей № 64
Харківської міської ради»

**Навчальний план закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин по класах		
		7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (анг.)	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Мистецтво	-	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3
Разом		28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5+3	31,5+3	33+3

Директор комунального закладу
«Харківський ліцей №64
Харківської міської ради»

М.В.ГЛУШАК